WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го СІЧНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 24, 1958 No. 16. VOL. LXV.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДМОВИВСЯ ПЕРЕДАТИ КОНГРЕСОВІ СЕКРЕТНІ РАПОРТИ ҐЕЙТЕРА І КІЛЛІЯНА

Вашинґтон. — В окремому листі на адресу провідника демократичної більшости в Сенаті і голови сенатської підкомісії готовости Линдона Б. Джансона з Тексасу президент Айзенґавер відмовився передати очолюваній Джансоном підкомісії до перегляду і використання строго секретний рапорт комісії Ґейтера про технологічну і мілітарну ситуацію З'єдинених Держав Америки. Свою відмову передати сенатській підкомісії згаданий рапорт в цілості чи хоч би навіть частинно, през. Айзенґавер умотивував постановами Конституції про розподіл виконавчої і леґіслятивної влади, як теж вимогами безпеки ЗДА. При цьому Президент покликався на історію, стверджуючи, що в минулому було завжди так, що президенти ЗДА відмовлялися передавати комісіям чи членам Конґресу документи, виявлення змісту яких могло б загрожувати безпеці країни. В листі до Джансона підкреслив ще Президент, що конґресові комісії мають і так можливість вгляду в усі матеріяли, на підставі яких був приготований рапорт Ґейтера і тому немає ніякої потреби порушувати довір'я людей, які на підставі доступних їм матеріялів і розгляду даних ділянок висловили свій погляд на життєво-важливі проблеми нації. Відмову през. Айзенґавера назвав сенатор Джансон „не надто щасливою", але заявив, що його підкомісія не буде настоювати на одержанні рапорту Ґейтера. Був опрацьований цей рапорт спеціяльною комісією, очолюваною Г. Ровеном Ґейтером, колишнім президентом Фундації Форда. У своєму рапорті комісія Ґейтера ствердила, що совєтські успіхи у військовій і технічній ділянках можуть звести З'єдинені Держави до ролі другорядної держави. В рапорті висловлено конечність негайного збільшення видатків на американську оборону, далеко поза межі військового бюджету, що його запропонував Конґресові през. Айзенгавер після відкриття цьогорічної сесії. Водночас із відмовою передати Конґресові рапорт комісії Ґейтера през. Айзенгавер відмовився теж передати до вгляду будь-якій із комісій Сенату чи Палати Репрезентантів рапорт 8-членної ради консультантів, очолюваної д-ром Джеймсом Р. Кіллінгом про стан американської розвідки і контррозвідки під сучасну пору, зокрема, у зв'язку із випущенням Совєтами двох сателітів землі і вистріленням перших міжконтинентальних ракет. Сенатська комісія готовости, очолювана Джансоном, переслухувала на протязі цілої середи секретаря оборони МекЕлроя і його заступника М. А. Кворлса. Свої переслухання згадана комісія закінчить ще цього тижня. В політичних колах вважають, що комісія не знайшла ні за ким — ні за теперішньою, ні за попередніми адміністраціями — конкретної вини у відставанні ЗДА в ракетній та озброєневій ділянці.

Армія випробовує з успіхом дві протиракетні ракети

Вашинґтон. — Представник командування армії подав до відома, що сконструйовано і успішно випробовується дві нові протиракетні ракети, призначені для забезпечення наземних військ від ворожих ракет. Першу із протиракетних ракет названо „Плато" і вона сконструйована в деяких своїх частинах подібно до „Зевса", ракети, призначеної для охорони від міжконтинентальних балістичних ракет, успішність якої випробувано теж останнім часом. Подав ці інформації ген. Роберт Дж. Вуд, заступник шефа департаменту дослідів і розвитку у промові, виголошеній в середу 22 січня у Форт Маєр у Вірджінії. Згідно з інформаціями військового командування, ракета „Плато" мала б бути дуже успішною відплатною зброєю в майбутніх наземних операціях.

Не з собакою, але з дріжджами буде випущений американський сателіт Землі

Вашинґтон. — Представник командування фльоти, одна з установ якої займається конструкцією штучного сателіта Землі, заявив, що в перших сателітах Землі, що їх випустять ЗДА вже найближчим часом, буде приміщена посудина з дріжджами, клітини яких є найелементарнішими формами життя. Мають бути випущені перші американські сателіти вже найближчим часом найдалі до березня цього року. Посудина із дріжджами буде засоблена в спеціяльно сконструйовані апарати, з допомогою яких можна буде одержувати на землі дані про реакцію живих організмів в понадземному середовищі. У зв'язку з цією заявою повідомляють, що в Кейп Канавералі на Флориді військові техніки закінчують підготовчі праці для випущення першого американського штучного сателіта Землі. Над можливістю використання дріжджів для дослідів над реакцією живих організмів у стратосфері працює Американський Інститут Біологічних Наук.

ПОСАДНИК ЕЛИЗАБЕТУ ПІДПИСУЄ ПРОКЛЯМАЦІЮ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ"

Заходом Центрального Комітету Українських Організацій із парохії св. Володимира в Елизабет, Н. Дж., майор міста Елизабету, Н. Дж. підписав проклямацію „Українського Дня" в Елизабет, Н. Дж. — У першому ряді: Роман Слободян, гол. касир УНСоюзу, посадник міста Елизабет Стефан П. Берчик, Всч. о. Роман Боднар, парох церкви св. Володимира; у другому ряді: Павло Сташко, предс. У. Н. Дому, Катерина Сіснецька, предст. СУА, Михайло Гринішак, секр. Центр. Комітету, Марія Процак, предст. СУА, Йосиф Козак, предсідник Українського Демократичного Кльбу.

УКРАЇНСЬКІ ПРАПОРИ ГОРДО ПОВІВАЛИ, ПОРУЧ АМЕРИКАНСЬКИХ, НА БАГАТЬОХ УРЯДОВИХ І ПРИВАТНИХ БУДИНКАХ 22-го СІЧНЯ

В Ню Йорку, Джерзі Сиrі, Трентоні, Филаделфії, Шикаґо, Дітройті та в багатьох інших містах, де є українські громади, не один з прохожих біля стейтових капітолів, ратушів міст та деяких приватних будинків зупинявся і подивляв чудові блакитно-жовті барви українського прапора, що гордо лопотів на вітрі поруч зоряного американського. В цьому році було більше цих прапорів, ніж будь-коли досі. Обидва прапори звисали також і з будинку Головної Канцелярії УНС та В-ва „Свобода". Увагу звертав зокрема великий український прапор, вивішений поруч американського на будинку очолюваного п. Володимиром Джусом Українського Інституту Америки на розі 5-ої евеню і 79-ої вулиці в Ню Йорку, в безпосередньому сусідстві якого звисали ще американські і французькі прапори з будинку французького консуляту. Очевидно, що найбільше уваги притягали українські прапори на стейтових капітолях і міських ратушах.

ПРОГОЛОШЕННЯ „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ" У МІЛЛВІЛЛ, Н. Дж.

Міллвілл, Н. Дж. За ініціятивою о. прот. В. Коваленка, пароха Православної церкви в Міллвілл, представники Об'єднаних Українських Організацій відбули конференцію з мейором міста, п. Г. Клавіттер, в суботу 18 січня та вручили йому меморандум про визвольні змагання Українського Народу та 40-річчя постання Української Народної Республіки.

Посадник міста, приймаючи наш прапор і проголошуючи день 22 січня Українським Днем, сфотографувався з українськими представниками і заявив, що ця світлина постійно висітиме в Сити Голл. На конференції були присутні: Всеч. о. М. Старух — парох української католицької церкви, М. Дунець — організаційний референт Свята, Звенислава Цапар — учениця недільної школи, яка вручила посадникові український національний прапор, А Купер — голова Відділу Української Молоді, п-і М. Мармаш — голова відділу Союзу Українок, Ст. Романюк — голова Клюбу Молоді, Ст. Мусій — представник громади, та В. Мандуке — представник Національного Дому.

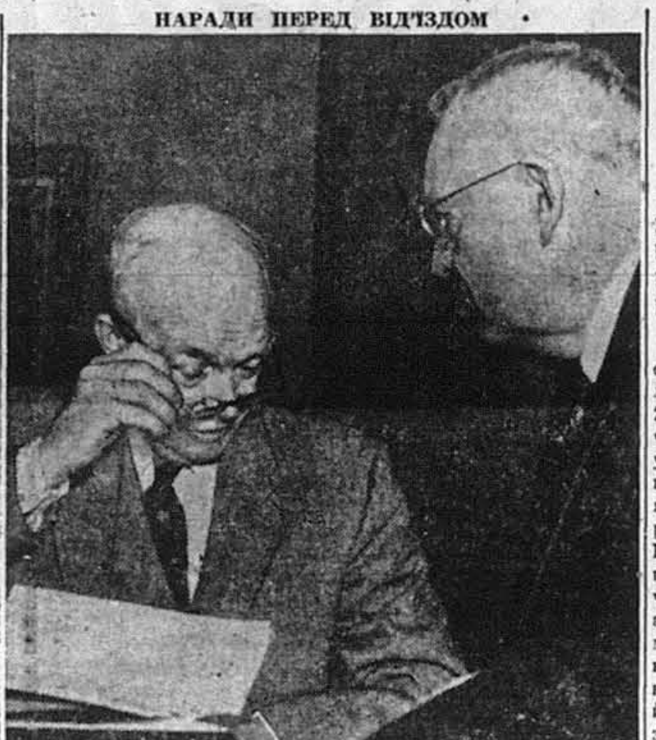
Кені зрезиґнував з проводу Демократичної партії в Гудсонському повіті

Джерзі Сиrі. — Джан В. Кені, що вісім років тому перебрав провід демократичної партійної організації в Гудсонському повіті, відібравши його від покійного вже Френка Гейґа, зрезиґнував в середу, 22-го січня, з того проводу, не пропонуючи нікого на свого наступника. Проголошуючи свою резиґнацію, Кені заявив, що він додержує слова, заповівши свою резиґнацію вже давно на час перевибору губернатора Майнера. Дальший провід важливої не тільки в стейті, але і миродайної також у країні демократичної організації Гудсонського повіту мають вирішити 14 демократичних посадників міст та інших вищих партійних і урядових представників повіту.

Майже 4,000,000 безробітних у ЗДА

Вашинґтон. — Згідно з даними, зібраними департаментом праці, стан безробіття в 45 головних промислових центрах З'єдинених Держав збільшився понад 6% і під сучасну пору у ЗДА нараховують до яких 4 мільйони безробітних. В деяких місцевостях дійшло це безробіття до стану вищого, як він був під час господарських криз у 1949 і 1953 роках. Збільшилося безробіття востаннє в таких містах як Питсбурґ, Филаделфія, Ст. Луїс, Нюарк, Луїсвілл, Кензас Сиrі і Портленд в Ореґоні. Деякі експерти оцінюють, що стан безробіття на багато вищий від того, що його встановлюють офіційні чинники, і твердять, що безробіття досягло вже в усій країні стану щонайменше 5 мільйонів осіб. Представники департаменту праці заявляють, що немає багато надій на те, що б — згідно з передбачуваннями на поправу господарської ситуації в половині березня ц. р. це безробіття почало зменшуватися.

НАРАДИ ПЕРЕД ВІД'ЇЗДОМ

Державний секретар Джан Фостер Доллес конферує з президентом Айзенгавером перед своїм від'їздом до Анкари в Туреччині, на конференцію держав Багдадського Пакту.

СОТНІ ВБИТИХ І ПОРАНЕНИХ У ЗАВОРУШЕННЯХ ПРОТИ УРЯДУ ВЕНЕСУЕЛІ

Каракас, Венесуеля. — Понад 100 вбитих і сотні ранених було досі в заворушеннях проти уряду диктаторського венесуельського президента Маркоса Переса Хіменеса, що почалися із закликів до генерального страйку минулої неділі і від того часу з кожним днем збільшуються. В середу 22-го січня вже були випадки важких збройних сутичок між тими військовими частинами, що є вірними урядові, і тими, які є проти теперішнього уряду. Повстанням керує т. зв. Патріотична Рада, до якої входять представники всіх важливіших політичних партій країни. Повстанцям пощастило здобути зброю і нею вони поборюють поліцію. У битві з повстанцями вчора вже брали участь також танки. Збройні сутички відбуваються головно на передмістях столиці, але до перестрілок приходить також в центрі міста, зокрема в околиці резиденції президента Хіменеса. Місцеві шпиталі переповнені пораненими. Рівночасно надходять вістки, що збройне повстання проти уряду Хіменеса вже поширилось на цілу країну, зокрема на столиці поодиноких провінцій. Генеральний страйк спаралізував поважну частину господарства країни, включно з деякими копальнями і рафінеріями нафти. Уряд, хоч наложив строгу цензуру на пересилані закордон вістки, вже не скриває факту повстання та в своїх радіоповідомленнях признає, що в країні „вибухли деякі безпорядки". Згідно з повідомленнями, в дотеперішніх заворушеннях не було будь-яких випадків між американськими громадянами. Заворушення продовжуються.

Посуха в Совєтському Союзі гірша за катастрофу 1921 р.

Лондон. — Згідно з повідомленням московського радіо, центральні області Совєтського Союзу зазнали цього року посухи, тяжчої навіть за посуху, що була в 1921 році. Посуха захопила передусім цілинні землі, що їх „освоєння" стало головною метою широкозапроєктованої Хрущовим акції і тому теж, як думають у політичних колах, наслідки цієї посухи можуть бути в дечому фатальні для Хрущова. Тяжкий господарський стан і труднощі, викликані цією посухою, з'ясовані у спеціяльному зверненні Центрального Комітету комуністичної партії СС. У зверненні стверджується, що 1957 рік був дуже тяжким роком, і що величезні області, зокрема над Волгою, на південному Уралі і в Казахстані опинилися в тяжких господарських умовинах у зв'язку з довготривалою посухою. Все ж таки, не зважаючи на недорід, спричинений посухою, Совєтський Союз — як стверджується далі в цьому ж зверненні — мав би мати задовільну кількість сільсько-господарських продуктів, бо добрий врожай був у Сибірі, в Україні, в Молдавії, в Північному Кавказі і в деяких областях РСФСР. Про посуху згадував уже Хрущов у своїй промові 6 листопада. Як виходить із звернення, опублікованого тепер у „Правді" і в радіо, ситуація куди гірша, як це він тоді натякав.

На Словаччині чистять „буржуазних націоналістів"

Прага. — Тут з добре поінформованих джерел заявляють, що в Словаччині переводиться тепер закроєна на широку скалю чистка „буржуазних націоналістів", яка охопила навіть членів Центрального Комітету Комуністичної партії в тій країні. Згідно з цими інформаціями, минулого тижня „вичищено" так якогось Степана Себасту, заступника прем'єра словацького маріонеткового уряду. Чистка почалась після промови шефа словацької комуністичної партії Кароля Расілєра 10-го січня, який заявляв, що „колишні фашисти і капіталісти просякнули на важливі позиції" в парті і уряді.

Вашинґтон. — Відомий журнал „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" на 24-го січня інформує, що „Нікіта Хрущов має на Словаччині таку саму проблему, як і Адальф Гітлер" та що навіть словацькі комуністи не хочуть „приймати наказів з Праги".

ДОЛЛЕС ВІДЛЕТІВ НА КОНФЕРЕНЦІЮ БАҐДАДСЬКОГО ПАКТУ

ЗДА ПОТВЕРДЖУЮТЬ СВОЮ ТУРБОТУ ЗА СЕРЕДНІЙ СХІД БЕЗПЕКОЮ І РОЗВИТКОМ ЙОГО КРАЇН І ПОВТОРЮЮТЬ ДОКТРИНУ АЙЗЕНГАВЕРА, ЗАПЕРЕЧУЮЧИ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес відлетів минулої середи, 22-го січня, до столиці Туреччини, Анкари, щоб взяти участь у чергових нарадах країн Баґдадського пакту, до якого належать: Англія, Туреччина, Ірак, Іран і Пакістан. Наради країн цього союзу почнуться щойно в найближчий понеділок, 27-го січня, але Доллес зупиниться ще по дорозі в Марокко та матиме нараду з міністром закордонних справ Ахмедом Балафрейом, і відвідає Іран, де матиме зустріч з шахом Мохаммедом Різа Паглеві. Перед своїм виїздом на Близький Схід державний секретар Доллес взяв участь в засіданні Крайової Ради Безпеки та мав довшу нараду з президентом Айзенгавером. Після цих нарад Доллес ствердив: „Президент уповноважив мене висловити глибоку турботу З'єдинених Держав про безпеку та господарський розвиток тієї частини вільного світу, як і нашу постійну та непослаблювану підтримку принципів колективної безпеки, яку символізує Баґдадський пакт". Доллес в дальшому заявив, що ЗДА „були раді" запевнити свою допомогу баґдадським союзникам проти комуністичного імперіялізму, висловлену в окремій резолюції Конґресу з березня м. р. та загально відому під назвою „доктрини Айзенгавера". Резолюція запевняє готовість Америки допомогти країнам Середнього Сходу військово, політично і господарсько на випадок комуністичної аґресії. В тому самому часі, як Доллес і його дорадники входили до літака, щоб виїхати на Близький Схід, державний департамент проголосив відповідь на твердження совєтського міністерства закордонних справ з попереднього дня, мовляв, Доллес поїде на конференцію Ради Баґдадського пакту, щоб „змусити" середньо-східні країни погодитись на влаштування американських ракетно-атомових баз на їхній території. Державний департамент назвав ці совєтські твердження „тотально фальшивими", характеризуючи рівночасно як „неймовірно ароґантний" відклик безбожницької Москви до релігійних почувань середньо-східних народів, мовляв(такі американські бази були б порушенням цих почувань.

Заповідають сирійсько-єгипетський союз

Дамаск, Сирія. — Тут з урядових сирійських кол інформують, що плянований вже від деякого часу сирійсько-єгипетський союз буде здійснений впродовж найближчих місяців, не зважаючи на „холод", що його до цього часу виявляв у тій справі Єгипет. Проєкт договору в справі такого союзу, що його тепер обговорюється в Каїро між єгипетськими представниками, передбачає, що обидві країни, Єгипет і Сирія, повинні б злучитись в одну, з одним тільки президентом і одним парляментом. Всі політичні партії в Сирії, за вийнятком комуністів, що не є там зареєстровані формально, як політична партія, висловили свою готовість розв'язатись та створити один „національний фронт" з Єгиптом. Натомість Єгипет ставиться до такого проєкту з меншим ентузіязмом, з уваги на всю проблематику, що такий союз видвигає головно в економічному відношенні.

Москва пропонує господарську допомогу азійським країнам

Банґкок, Сіям. — Економічна Комісія для Азії і Далекого Сходу, що є аґенцією Об'єднаних Націй, одержала від совєтського представника В. П. Міґунова пропозицію на довгореченцеві кредити на закуп машинерії та всілякого устаткування для господарського розвитку азійських країн, як також запевнення, що Москва готова купувати основні експортові продукти тих країн. В західніх колах вважають ці совєтські пропозиції поширенням і продовженням тієї самої політики, що її зачала Москва минулого року, пропонуючи свою господарську допомогу африканським і середньо-східнім країнам, маючи на увазі політичні і пропаґандивні аспекти таких обіцянок.

Польські католики закликають комуністів привернути народові „ціль життя"

Варшава. — В комуністичному польському сеймі є 20 католицьких представників і їх провідник Станіслав Стомма виступив у парляменті з довшою промовою, закликаючи комуністичний режим Гомулки „привернути народові ціль і радість життя". Стомма говорив, що „нарід змучений і нетерпеливий, бо не знає, що його очікує", кажучи, що тільки взаємним довір'ям до уряду і народу і навпаки можна встановити якийсь „проміжок волі", що поліпшив би загальну ситуацію в країні.

В АМЕРИЦІ

● **Члени Сенатської комісії для зовнішніх взаємин** висловилися за обниження процентових ставок від позичок, уділюваних З'єдиненими Державами іншим націям, щоб протидіяти цим совєтській економічній офензиві. На думку голови Розвиткового Фонду Позичок Демпстера МекЇнтоша, існуючі процентові ставки не дають можливости поборювати совєтську конкуренцію в цій ділянці.

● **Д-р Джеймс Б. Конант,** кол. амбасадор ЗДА в Західній Німеччині опублікував разом із 16 іншими видатними американськими діячами і політиками заяву, в якій вони, солідаризуючися із заявою Діна Ачесона, виступають рішуче проти пропозиції Джорджа Кеннана вивести американські і британські війська із Середньої Европи і створити там окрему відмілітаризовану зону, на якій не можна б було тримати ніяких запасів нуклеарної зброї. Пропозицію Кеннана названо в цій заяві виявом угодівства супроти Совєтського Союзу.

● **Генрі Кебот Ладж,** американський делеґат в Об'єднаних Націях виїхав у вівторок 21-го січня в подорож до Ірану, Афганістану, Пакістану й Індії. Під час своїх відвідин у згаданих країнах Ладж буде гостем урядів згаданих країн і передасть їх головам листи від президента Айзенгавера. Подорож триватиме один місяць.

● **В Ріобамба, в Еквадорі,** відбулися в понеділок 21 січня студентські заворушення, під час яких прийшло до зудару між демонстрантами і поліцією. Одного з демонстрантів убито. Демонстрація відбулася для заманіфестування симпатій до студентів одного із місцевих каледжів, що почали цими днями сидячий страйк.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Книжку українського дослідника проф. Олександра Шульгина** „Історія Життя" видано друком французькою мовою у видавництві серії Філософічної Бібліотеки Книгарні Марселя Рівєра і Ко. в Парижі. Ця історіософічна праця українського вченого розглядає проблеми закону, випадку і людської волі в житті одиниць, народів і людства. Видана вона з допомогою французького Державного центру для наукових дослідів.

● **Третій Конґрес Союзу Українського Студентства Канади** відбудеться в днях від 1-го — 2-го лютого ц. р. у приміщеннях Сер Джордж Вільямс Каледж у Монтреалі в Канаді. У програмі Конґресу звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії СУСК, засідання і звіти комісій, вибір нової Управи і прийняття бюджету. В рямцях нарад Конґресі буде виголошена доповідь проф. д-ра К. Біди, голови Українського Відділу й Асистента Декана Слов'янських Студій Оттавського Університету на тему „Українознавчі Студії на Канадійських Університетах".

● **На зборах Української Національної Видавничої Спілки,** що видає часопис (півтижневик) „Новий Шлях" у Вінніпеґу, які відбулися 28 грудня м. р., вирішено змінити назву спілки на „Новий Шлях". — Видавнича Спілка з обм. порукою і президентом Спілки обрано мґра Василя Гультая з Торонта. Крім того обрано 16 членів дирекції із 5-ти провінцій Канади.

У СВІТІ

● **У повідомленнях совєтського радіо,** переданих у понеділок 20 січня, один із совєтських астрономів заявив, що „випущений в СССР другий „спутнік" (штучний сателіт Землі) перестане незабаром існувати. Другий „спутнік" був випущений, як відомо, 3 листопада, і совєтські науковці передбачували, що він крутитиметься навколо Землі аж до квітня ц. р.

● **Подаючи вістку про Економічний рапорт през. Айзенгавера,** московське радіо ствердило низку суперечностей в ньому, зокрема суперечність між оптимізмом през. Айзенгавера і висновками, що їх „примушують" буцімто робити конкретні дані в цьому рапорті. На думку совєтського радіокоментатора, господарська криза у ЗДА є дуже поважною й тривалою і її не вдасться перемогти пропонованими Айзенгавером засобами.

● **Єгипетсько - суданські переговори** в Хартумі у справі справедливого користання обидвох країн водними запасами ріки Нілу закінчилися, не досягнувши порозуміння. Переговори в цій справі мають продовжуватись аж після загальних виборів у Судані, що відбудуться 27-го лютого ц. р.

● **В Букарешті** (Румунія) відбулося відкриття американської виставки — першої за вісім років існування в тій країні комуністичного режиму. Виставка присвячена американській архітектурі і відбувається під назвою „Збудовано у ЗДА". Під час відкриття виставки вивішено американський і румунський прапори.

● **Совєтський уряд сповістив Джана Сандора,** адвоката в Пуебло, Колорадо, що його наречена Вікторія Коцарова, з якою він познайомився в одному з готелів Москви, одержала дозвіл на виїзд із Совєтського Союзу до ЗДА. Початково совєтський уряд відмовляв такого дозволу, і Сандор мусів звернутися до Хрущова.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОГОВОРИ З ВІРОЛОМНИКОМ

Мабуть ще ніколи соціялістична демагогія і пацифістична дурійка не доходили в Европі до такого абсурду, як тепер, коли партія Праці в Англії і Соціял-Демократична партія в Західній Німеччині головним гаслом своєї опозиційної кампанії проти своїх урядів зробили вимогу — погодитись на совєтську пропозицію про якнайшвидше скликання конференції „на вершинах" з участю кремлівських вождів. Як це так — обурюються вони — совєтські правителі хочуть переговорювати „про мир", а західні провідники відмовляються?! І цей крик обурення західніх співіснувальників такий голосний та впертий, що з ним — із тактичних причин — мусить рахуватися і старий Конрад Аденауер і французький прем'єр Фелікс Гаяр. Щоб послабити атаки партії Праці, проти консервативного уряду Мекміллена, прихильна йому англійська преса прозоро скидає вину на — Америку, конкретно: на державного секретаря Дж. Ф. Доллеса, який, мовляв, „принципово" не хоче переговорів з большевиками.

Сам Доллес ствердив недавно, що він частіше й довше переговорював з большевицькими матадорами, як будь-який інший державний муж у широкому світі. „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" обрахував, що три американські президенти проїхали 40,454 милі, щоб зустрітися з совєтськими прем'єрами, і провели 36 днів на переговорах з ними. А шість американських державних секретарів проїхали 113,268 миль і втратили 426 днів на розмовах з совєтськими міністрами закордонних справ. Точніше — през. Ф. Д. Рузвелт нараджувався з Сталіним у 1943 р. в Тегерані і в 1945 р. в Ялті. З усіх чотирьох більших справ, відносно яких вони договорились в Тегерані — Сталін не дотримав ні одної. З 6-ох більших справ, що стали підставою для Ялтинського договору, Сталін дотримав тільки одну — проголошення війни Японії, і то — за 5 днів перед її капітуляцією. У 1955 році Айзенгавер зустрівся з Булганіним і Хрущовим у Женеві. Не зважаючи на розреклямований „женевський дух" — не поладнано позитивно буквально ні одної справи, а на конференції міністрів закордонних справ, яка мала реалізувати прийняті на тій зустрічі постанови, большевики не погодились ні на одну пропоновану розв'язку.

З совєтськими міністрами закордонних справ Молотовим, Вишинським, Шепіловим і Громиком безконечну кількість разів переговорювали від 1943-го року державні секретарі Корделл Голл, Едвард Стеттініюс, Джеймс Бирнс, Джордж Маршалл, Дін Ачесон і Дж. Ф. Доллес. Вони їздили на зустрічі з офіційними керівниками закордонної політики до Москви, Ялти, Сан Франціско, Лондону, Парижу, Берліну, Відня і Женеви, зустрічалися з ними на терені Об'єднаних Націй в Ню Йорку, на конференціях „на вершинах" у Ялті, Потсдамі та Женеві, і на конференції розброєння в Лондоні. У висліді всіх цих конференцій, нарад і зустрічей підписано договори у кругло 40 справах. З них Совєти виконали три зобов'язання: згадане проголошення війни Японії, за яке пограбували Японію і всадовились на Тихому океані, — признання самостійности Австрії та залишення претенсій до Італії. У 37-ох вже договорених справах — зобов'язання зламано.

Але названий вище американський журнал пригадує й інші країни, з якими СССР підписав був договори. Він називає такі країни (цитуємо за чергою): Грузію, Україну, Англію (при визнанні нею совєтського режиму), Китай, Естонію, Латвію, Литву, ЗДА (при визнанні СССР в 1933 р.), Лігу Націй, Чехословаччину, нацистську Німеччину, східньо-німецькі кордони, проблему розброєння, справу плавби Дунаєм і поведення на Об'єднаних Націях. Всі названі країни, міжнародні організації і великі міжнародні справи зазнали совєтського віроломства. Москва допускалась його з найбільшим цинізмом: заперечуючи вчорашні зобов'язання, нападаючи збройно на країни, з якими вона мала пакти ненапасти, ламаючи всі принципи етики в міжнародних взаєминах. В договорі про визнання Америкою Совєтського Союзу і нав'язання з ним дипломатичних взаємин Москва зобов'язалась не вмішуватись у внутрішні справи ЗДА а зараз після того почала фінансувати і керувати американською комуністичною партією.

Дж. Ф. Доллес пригадав теж, що для підписання перемир'я в Кореї треба було 575 засідань протягом двох років, для австрійського договору 400 засідань протягом 8-ох років, а для договору про Агенцію Атомової енергії переговорів протягом трьох років. Усе це не переконує сліпих фанатиків „договорювання" з Москвою. Вони вважають, що нова конференція на вершинах наче помахом чародійної палички розв'яже всі міжнародні проблеми.

На щастя, відповідальні державні мужі Заходу, з президентом Айзенгавером на чолі, знають і правильно оцінюють вартість розмов з московськими віроломниками.

ЧИ МОЖНА ВРЯТУВАТИ ЗАЛІЗНИЦІ?

Недавно преса принесла цікаву вістку про те, що президентський залізничий вагон із 4-ма спальнями, їдальнею та вітальнею, збудований в 1942-му році, віддають до Залізничого музею, бо президент Айзенгавер його зовсім не вживає, відбуваючи свої дальші подорожі літаками, а до ближчих місцевостей їздить автом. Президент Ф. Д. Рузвелт проїхав в цьому вагоні за не цілих три роки 50,000 миль, президент Гаррі С. Труман доволі часто користувався цим вагоном, а теперішній президент Айзенгавер тільки один раз користав із нього, коли їздив на державну візиту до Канади.

Ми згадали про долю цього президентського вагона тому, що він є символом долі залізничого транспорту в ЗДА. Що якийсь час представники залізничих компаній просять Міжстейтову Торговельну Комісію про дозвіл підвищити ціну пасажирських квитків, а деколи й збільшити оплати за перевіз товарів у вантажних поїздах. Свої просьби підтримували вони тим, що число пасажирів на залізницях постійно зменшується, бо люди щораз більше користуються автами й літаками, а одночасно кошти утримування залізничого транспорту зростають. Цього року зменшився і рух вантажних поїздів внаслідок економічної затримки.

Про катастрофічний стан залізниць недавно зізнавали представники залізничих компаній на підкомісії Сенатської Комісії Міжстейтової і Закордонної Торгівлі, яку очолює демократичний сенатор із Флориди, Джордж А. Сметерс. Зізнавали теперішні або колишні президенти таких п'ятьох великих залізничих ліній: Алфред Е. Перлман (Ню Йорк Сентрал), Вейн А. Джанстон (Ілліной Сентрал), Патрик Б. МекДжінніс (Бостон і Мейн), Джан П. Кайлі (Шикаго, Мілвокі, Ст. Пол і Пацифік) та Гаррі А. Де Батте (Савтерн Рейлвей).

А. Е. Перлман заявив, що його компанія від 1954-го року зменшила число своїх робітників із 100,000 до 70,000, але в попередньому році не мала жадних прибутків і тому в цьому році не може призначити жадних фондів на інвестиції, хоч в 1957 році на цю ціль видала 250 мільйонів долярів. А. Е. Перлман остерігав сенатську підкомісію проти катастрофи залізничого транспорту, якщо Конгрес нічого не зробить в цій справі. Провід залізничих компаній — сказав він — нарікає на те, що залізничий транспорт регулює надто багато чинників (міжстейтова торговельна комісія, стейтові торговельні комісії та ін.). Конгрес змушує залізниці перевозити поштові посилки, але департамент пошти відмовляється платити належну ціну, внаслідок чого залізниця Ню Йорк Сентрал щороку доплачує до „бизнесу" з урядом коло 14 мільйонів долярів.

Патрик Б. МекДжінніс твердив, що 7 східніх залізничих компаній (Пенсилвенія, Ню Йорк Сентрал, Ню Гейвен, Бостон і Мейн, Сентрал Ню Джерзі, Делаваре, Лакованна і Вестерн енд Лігай Веллі) стоять на порозі банкрутства. Він заявив, що вантажні поїзди приносили донедавна прибуток, а пасажирські давали на 13 мільйонів долярів річно дефіциту. Але тепер, коли транспорт товарів зменшився, товаровий рух на залізницях не може покривати дефіциту, який дають пасажирські поїзди. Пан МекДжінніс закликав уряд не противитися об'єднуванню залізничих компаній, бо це причиниться до зменшення видатків на адміністрацію і допоможе залізницям перетривати дотеперішню кризу. „Якщо б, наприклад, малі залізничні лінії Нової Англії могли б об'єднатися, то це вийшло б на користь і громадянству і власникам підприємств", — казав цей свідок.

Вейн А. Джанстон казав, що його компанія обслуговує з дефіцитом робітництво, яке користає з підміських поїздів, і нарікав, що цій компанії не дається дозволу мати свої допоміжні засоби комунікації — літаки, автобуси та баржі, через що вона не може витримати конкуренції.

Гаррі А. Дебатте домагався, щоб скасували тривідсотковий податок від прибутків із перевозу товарів. Він казав, що його компанія платить річно 25 мільйонів долярів податку.

Представники залізничого промислу домагаються, щоб уряд скасував всякі обмеження на залізницях, які давно перестали бути монопольним засобом транспорту. Тепер із поїздами свобідно конкурують тягарові авта, автобуси, руропроводи, літаки і особові авта. Уряд посередньо або безпосередньо допомагає тим конкуренційним засобам транспорту, будуючи вулиці, автостради, мости, тунелі, летовища і т. п., а залізничому транспортові утруднює існування своїми регляментаціями, які були доцільні 50 років тому, коли залізниці були єдиним комунікаційним засобом. Так твердять представники залізничого промислу.

Чи залізниця стала вже комунікаційним анахронізмом? Поважні економісти й технологи твердять, що ще ні, бо її треба нашій економіці. Тому уряд повинен дати залізницям таку саму волю, яку мають всі інші підприємства в ЗДА. Уряд повинен навіть допомагати залізницям, як це робить у відношенні до інших засобів транспорту, якщо визнає, що залізничий транспорт потрібний для економіки країни. Може це зробити при допомозі зменшення податків або іншим способом.

Тепер створилася курйозна ситуація. Громадянство потребує залізниць і не бажає їх ліквідації. Уряд, який є представником громадянства, нічого не робить, щоб допомогти залізничому промислові. Автор передової статті в щоденнику „Ню Йорк Таймс" написав, що „коли залізниці призначені на ліквідацію внаслідок поступу, то вони перед своєю природною смертю повинні дістати повну волю конкурувати з іншими комунікаційними засобами на засаді вільного підприємства, а не під кураталею різних федеральних чи стейтових комісій".

Любомир О. Ортинський

ТАЙНИ СМОЛЕНСЬКОГО АРХІВУ

На запрошення Російського інституту при нюйоркському Колумбійському університеті професор Гарвардського університету М. Фейсолд відчитав 15 січня 1958 р. доповідь для сходознавців і докторантів про Смоленський архів.

Під такою назвою зберігає американська армія 500 течок з 20 тисячами матеріялів-документів смоленського обкому партії, що в половині липня 1941 р. попали були в руки німецької армії і, після впорядкування їх старшинами німецької розвідки, знаходились до капітуляції Німеччини в посіданні німецьких чинників. Після окупації Німеччини американською армією архів змінив свого власника і від того часу перебуває як „строго секретний матеріял" у Вашингтоні. Щойно три роки тому до нього уможливлено доступ деяким науковцям, а тепер, як каже Фейсолд, за спеціяльним дозволом ним можуть користуватися дослідники.

Смоленський архів охоплює своїми матеріялами час від 1917 по 1938 рік і дає доволі точне віддзеркалення процесів, що в тому періоді проходили на території — спершу губернії (до 1929 р.), згодом, якийсь час трьох областей, а врешті одної Смоленської области з населенням коло 2,5 мільйона. В основі його матеріял охоплює малощо не всі ділянки політичного, економічного, суспільного і військового життя. За винятком зовнішніх справ, що тільки рефлексами вкрадаються до матеріялів архіву, всі інші аспекти життя смоленської адміністративної одиниці знаходить в цих документарні свідчення і є, за словами проф. Фейсолда — „унікальним матеріялом на Заході". Бо хоча — ствердкував професор в доповіді — ці матеріяли не розкривають нам чогось сенсаційного і не заставляють нас корегувати уявлення про партійно-державну машину совєтів, все ж вперше маємо діло з документами. З досвіду останньої світової війни і на підставі тисяч свідчень емігрантів з СССР, американська наука заокруглила собі погляд на совєтську дійсність, але щойно згадані документи підтверджують його своїм автентичним свідченням.

Тому, що незабаром появиться книжка Фейсолда на тему Смоленського архіву, в своїй доповіді він обмежився загальною інформацією про архів, яку потім доповнив на численні запити присутніх.

І так, Фейсолд уважає за найцінніше в архіві те, що він відтворює до деталів мікрокосмос совєтського побуту й на його тлі — працю партії, її методику, трудноці, проблеми і успіхи. Багатий матеріял дає змогу орієнтуватись у способах добору людей на різні партійні, поліційні чи державні пости, а збережена документація про набір і перевірку кандидатів у службовці ГПУ (згодом НКВД) дають змогу запізнатись з критеріями, застосовуваними при підборі людей до цього органу.

Але найвичерпніші відомості дає згаданий архів, коли йде про питання сільського господарства і колективізації. Професор твердить, що в цьому відношенні матеріяли архіву ще надовго залишаться багатющим джерелом для економіста, соціолога і взагалі совєтознавця.

Говорячи про поліційну систему і методи збирання інформацій про настрої населення, прелеґент, на підставі документів, заступав погляд, що ця служба стояла на „високому рівні", а детальний інструктаж про те, що і як звітувати, і заборона власної „редакції" дозволяли надрядним органам мати добрий перегляд ситуації. „Якщо ці звіти зі Смоленської области доходили до Кремлю, то треба ствердити, що „гора" діставала точні і об'єктивні інформації відносно положення в „долині". Очевидно, всі ці інформації як і самий архів були доступні для дуже малої горстки людей, і годі сьогодні ствердити, наскільки ці інформації впливали на політику Кремлю. Треба радше припускати, що їх вплив на саму поставу проблеми, для прикладу на колективізацію, був фактичний ніякий, і вони вносили тільки корективи до тактики.

Цінність матеріялів архіву полягає ще й в тому, що вони дають змогу орієнтуватись у внутрішніх ривалізаціях між партією й органами політичної поліції, розкривають різні людські і політичні слабості високопоставлених особистостей комуністичної ієрархії і вказують на ступінь залежности области від московської централі. Зокрема, вона зафіксована особисто переведеною Кагановичем чисткою в Смоленську в другій половині 30-х років, побут якого і диспозиції зберігаються в стенографічних звітах. Подостатком матеріялу дає архів для вивчення чисток, розкриваючи понуру історію безпідставного обвинувачення людей, їх признання в непоповнених злочинах і т. п. Сотні листів до смоленської редакції „Наша Деревня", що ніколи не були надруковані, віддзеркалюють спротив села колективізації і критицизм, з яким селянство і робітництво сприймали совєтські порядки.

Тоді, коли для студій внутрішньої політики смоленський архів є справді цінним джерелом, розсипані в різних звітах натяки на зовнішньополітичні теми вказують на примітивний і некомпетентний підхід до цих справ. Нереальні звідомлення про загрозу безпосередньої агресії з боку Китаю чи Польщі й інші подібні екскурси в сферу „високої політики" — це все, що можна знайти в матеріялах.

„У своїй праці на тему архіву, — сказав проф. Фейсолд — я, очевидно, старався зібрати і передати в своїй книзі сметанку. Але це не означає, що джерело вже вичерпане і що в ньому вже нема чого шукати іншим дослідникам. Навпаки, це — щойно початок, і кожний дослідник підсовєтської дійсности повинен з цим джерелом запізнатися і його простудіювати".

Юрій Таркович

КОМУНІСТИЧНІ ПРОФСПІЛКИ

Комуністична Світова Федерація Професійних Спілок є фронтовою міжнародною комуністичною організацією, завдання якої — підривати солідарність не-комуністичних профспілок і розбурхувати неспокої між робітництвом вільного світу. Рівночасно завданням комуністичних профспілок в СССР і інших комуністичних державах є допомагати експлуатувати робітництво. Проте, за найновішими підрахунками Міжнародної Конфедерації Вільних Профспілок, комуністичні профспілки за останні чотири роки втратили сім мільйонів членів, зокрема, в Італії і Франції чотири мільйони членів із восьми: в Італії їх членство зменшилось з п'яти мільйонів на три, а у Франції — з трьох до одного. Особливо великий відплив членства комуністичних профспілок у вільному світі мав місце по мадярській революції 1956 року.

Однак, Комуністична Світова Федерація Профспілок має ще мільйони членства у країнах вільного світу і залишається й далі, як знаряддя Москви, загрозливим ворогом вільних профспілок. Треба мати на увазі, що, хоч члени комуністичних профспілок які по мадярській революції в них залишилися, є здебільша упертими комуністами чи п'ятиколонниками — в деяких країнах, зокрема, в Італії і Франції, десятки, а може і сотки тисяч робітництва мусять належати до профспілок, опанованих комуністами, бо інакше вони не дістануть праці на підприємствах, де є сильні комуністичні профспілки. Тож іноді виразні вороги комунізму роками, а то й десятиліттями належать до комуністичних профспілок і хоч-не-хоч служать інтересам Москви.

Свідома зменшення своїх впливів у численних країнах Західньої Европи, Москва звертає чимраз більшу увагу на розвиток ще молодого робітничого руху в Азії і Африці. Робітництво в цих країнах переважно недосвідчене в профспілковому русі і доволі легко ловиться на комуністичні хитро продумані, але примітивні і брехливі гасла. Тепер спеціяльну увагу звертається на арабські країни. І так останній з'їзд комуністичних профспілок, що відбувся в жовтні минулого року в німецькому місті Ляйпціґу, прийняв арабську мову як сьому офіційну мову, поруч російської, англійської, китайської, французької, еспанської і німецької мов. При цьому треба відмітити, що на з'їздах профспілок в Україні вживається не української мови, а російської.

На згаданому вище з'їзді профспілок в Ляйпціґу не лише вихвалялись зростаючою кількістю членства, іґноруючи факти його зменшення, але й прийняли резолюцію про „єдиний фронт" з антикомуністичною Федерацією Вільних Профспілок. Це була спроба вбити клин в організації цих останніх. Але вільні профспілки зрозуміли підступні маневри Москви і затаврували пропозицію комуністів про створення „єдиного фронту", як звичайне лицемірство. Представники вільних профспілок заявили, що в той самий час, коли речники комуністичних профспілок виступають з палкими промовами на тему порушування прав профспілок у західніх демократичних країнах, вони не тільки замовчують експлуатацію робітництва та національний утиск в СССР, але й вихваляють большевицьку тиранію, як „історичні досягнення трудящих". Отже, спроба баламуцтва Москві не вдалася.

Але було б дуже небезпечним недоцінювати московсько-большевицькі затії. Якщо комуністам не вдаються спроби в одному місці, то вони негайно шукають інших слабих місць. Тепер, очевидно, головну увагу, як вже сказано, звертається на арабські й інші під економічним оглядом недорозвинені країни. Тут комуністи можуть добитися деяких успіхів. В країнах з розвиненою економічною системою і високим життьовим рівнем комуністичні профспілки ніколи не мали надії на значніший успіх, і робітництво цих країн вороже відноситься до комуністичного профспілкового руху. Доказом цього є ЗДА, Канада, Австралія, а з европейських країн Західня Німеччина, Швеція та Швайцарія.

Для сторонніх спостерігачів незрозуміло, чому в такій країні, як Франція, з її відносно високим життьовим рівнем, комуністичні профспілки доволі сильні. Погляди пересічного французького робітника на большевизм настільки наївні і примітивні, що викликають здивування у кожного, хто цінить французьку культуру і цивілізацію. Коли запитати французького робітника, часто власника гарного дому, для чого йому комунізм, можна почути відповідь: „Тепер я маю один дім, а як прийдуть до влади комуністи, то вони мені дадуть ще один, забравши його від буржуїв". І справді, такими й подібними обіцянками п'ятиколонники широко оперують у Франції і, на жаль, знаходять багато французів, які їм вірять.

ЧИ ЗИМА ...

Чи зима підійма порошу,
Чи зелений шумить розмай,
Біле платтячко у горошок
Ти, голубонько, не займай.

Не ходи в нім, як сніг
чи злива,
Не вдягай у погожі дні.
Ти у ньому була красива,
Мов берізонька навесні.

Навесні, як в яснім зеніті
Жайвір нитку із пісні в'є . . .
Не було ще такого в світі,
Як кохання моє й твоє.

Чи зима підійма порошу,
Чи зелений шумить розмай,
Біле платтячко у горошок
Ти, голубонько, не займай.

І лише, як почнуть казати,
Що старіють мої пісні,
Одягни його, щоб була ти
Мов берізонька навесні.

ВАСИЛЬ ШЕВЧУК

А. Драган

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

(3)

„Свобода", 5-го січня

Лондон, 4 січня. Большевики признають незалежність України і рішили на цій базі почати переговори з українським урядом, але під умовою, що Україна не буде ставити перешкод у воєнних операціях проти козацького отамана ген. Каледіна. „Н. Й. Таймс" доносить у телеграмі з Петрограду, що в українськім правительстві зайшли зміни і що Петлюра, організатор української армії, уступив з посту міністра війни, а його місце зайняв адвокат Порш. Телеграма з Берестя Литовського доносить, що там прибули українські делегати на мирові переговори з центральними державами. Правительство большевиків повідомило про скликання установчих зборів Росії на 18-го січня. Делегація українських послів на ці збори вже прибула до Петрограду. Тим часом українське правительство в Києві повідомило, що відтепер воно вестиме свої міжнародні справи на власну руку.

„Свобода", 10-го січня

Вашингтон, 8 січня. Президент Вилсон проголосив своїх 14 пунктів, ставлячи їх як передумову миру.

Лондон, 8 січня. Кореспондент „Дейлі Нюс" доносить, що Українська Центральна Рада готова розпочати окремий мировий торг з Німеччиною. В Берестю вже мало відбутись перше формальне засідання між українськими і німецькими делегатами. Тим часом на Україні проголошено перемир'я між українськими і большевицькими військами. Україна погодилась відмовити допомоги ген. Каледінові, а большевики погодились вдалити свої війська з української території.

Париж, 7 січня. Місцева преса подає вістки, з яких виходить, що французький уряд готовий визнати Українську Центральну Раду за уряд України.

„Свобода", 12-го січня

Петроград, 10 січня. Французький уряд іменував генерала Табуї представником Франції в Українській Республіці. В Петрограді вважають цей крок за формальне визнання Францією незалежности України. Тим часом з Берестя повідомляють, що Україна і Росія подали собі руки і йтимуть разом у мирових переговорах з центральними державами. З Берна, Швайцарія, повідомляють, що Росія і Болгарія підписали окремий мир. В самій Росії продовжується громадянська війна.

„Свобода", 15-го січня

Амстердам, 11 січня. Голубович, український делегат у Берестю Литовськім, склав на вчорашньому засіданні заяву, що Україна, віддзискавши своє міжнародне існування, яке вона була втратила перед 250 роками, рішила зайняти незалежне становище в теперішніх мирових переговорах і що Генеральний Секретаріят України доручив йому передати представникам усіх держав, заступлених на конференції, ноту такого змісту:

„Українська Народна Республіка подає до відома всіх воюючих і невтральних держав слідуюче:

Українська Центральна Рада проголосила дня 20-го листопада Народну Республіку і цим фактом означено її міжнародне становище. Змагаючи до створення федерації всіх республік, які постали на території бувшого російського царства, Українська Народна Республіка займає через свій Генеральний Секретаріят незалежне становище, як довго формування федерального правительства находиться в стадії творення і доки відносини між Україною і майбутньою федерацією не будуть означені".

Голубович в дальшому запротестував проти поведінки большевицьких комісарів, які заключили перемир'я незалежно від українських делегатів. Він склав заяву, що Україна бореться за загальний світовий мир на демократичних підставах, який вимагає запевнення навіть найменшому народові права на самовизначення, з відповідним забезпеченням, щоб ці народи мали можливість висловити дійсно свою волю.

„Свобода", 17-го січня

Лондон, 15 січня. Альянти відносяться прихильно до України, доказом чого може послужити вістка, що Франція позичила Україні 2,000,000 рублів в золоті, а французька друкарня грошей надрукувала велику кількість українських паперових грошей — доносить телеграма „Таймсу". У телеграмі рівночасно подається, що Винниченко, президент Генерального Секретаріяту України, заявив у своєму довгому звідомленні перед Центральною Радою, що Франція, З'єд. Держави Америки, Англія, Бельгія та Румунія надзвичайно заінтересовані організацією української республіки. Винниченко ствердив, що Україна становить оазу порядку серед російської анархії. Тим часом англійська Партія Праці проголосила сьогодні свою проклямацію, домагаючись повного права на самовизначення для всіх народів. Мирові переговори в Берестю перервано на неозначений час.

„Свобода", 19-го січня

Петроград, Лондон, Стокгольм, 17 січня. На передмістях Полтави ведуться запеклі бої між українськими і большевицькими військами. Завзяті бої між українцями і большевиками продовжуються на вулицях Одеси. Большевики безпощадно нищать Україну, а взятих в полон українців вивозять на Сибір. Переговори в Берестю продовжуються.

„Свобода", 22-го січня

Телеграми з Петрограду, Лондону, Стокгольму, Берліну, датовані 17, 18 і 20 січня. Большевики зривають Установчі Збори в Петрограді, намагаючись захопити в свої руки їх контролю. На вулицях міста, як і в цілій Росії, продовжується громадянська війна. Українські делеґати в Берестю продовжують окремі переговори з центральними державами в справі миру. Троцький гостро виступив проти УЦРади, відмовляючи їй права до будь-якої самостійної політичної акції та визнаючи (створений большевиками) Український Центральний Комітет у Харкові. Українські делеґати на Установчі Збори в Петрограді не взяли участи в зборах і заявили, що виїжджають додому. На приблизно 100 українських делеґатів тільки 15 було приявних на зборах.

„Свобода", 29-го січня

Повідомлення про проголошення самостійности Української Народної Республіки зреферуване окремо на початку хроніки.

„Свобода", 31-го січня

Повідомлення про дальший натиск большевиків на Україну та про зірвання російсько-румунських дипломатичних відносин. У Фінляндії також почалася „революція проти буржуазії".

Головні вістки про події в лютому

У першому лютневому числі „Свободи" подано велику вістку про захоплення большевиками столиці України, Києва, та про завзяті бої між українськими і большевицькими військами в багатьох районах України. Російський з'їзд робітничих і солдатських депутатів схвалив конституцію для „Російської Совєтської Соціялістичної Республіки".

У „Свободі" з 5-го лютого подано вістку про те, що большевицькі війська, зайнявши Київ, заарештували Винниченка і членів УЦРади, а в черговому числі вже подано повідомлення, що Київ знову в Українських руках, що головний командант большевицьких військ Криленко і члени його штабу заарештовані українцями та що Голубовича найменовано президентом Українського Головного Секретаріяту. Наче характеризуючи ці повідомлення, в черговому числі „Свободи" під великим заголовком надруковано повідомлення: „Суперечні вісті про події на Україні".

І. Світ

40 РОКІВ ТОМУ НА ЗЕЛЕНІЙ УКРАЇНІ

(3)

У грудні 1917 р. „Ранок" видрукував статтю із закликом скликати 2-гий з'їзд українців Далекого Сходу, бо події набрали такого харектеру, що постала конечність створення української централі. На цей з'їзд, що відбувся у Хабаровську 4-8 січня 1918 р., з'їхалися представники з усього Далекого Сходу, Приморщини, Амурщини, Забайкальщини та Манджурії.

На чолі організаційної комісії З'їзду стала Хабаровська Рада, головою якої був тоді о. П. Гордієвський. Справа з'їзду знайшла широкий відгомін, бо на Сибіру, в Томську, відбувався в той час другий з'їзд українців Сибіру й Туркестану, а також надходили вістки про участь українців в творенні автономії Сибіру, зокрема культурно- національної автономії для українців і інших народів.

З'їзд відбувся під знаком відновлення державного життя в Україні. Серед учасників з'їзду було багато селянських депутатів, інтереси яких були пов'язані також з проблемою повороту в Україну, для чого обрано навіть кількох делегатів.

Серед рішень з'їзду найважливішими були постанови про організацію шкільництва та свого власного війська, а також постанова господарського характеру. Обговорювано на з'їзді і проблеми відношення до України й Сибіру.

В резолюції з'їзду сказано: „Українська більшість на Далекому Сході забезпечує національним меншинам право на самовизначення і закликає їх організуватись для здобуття загального добробуту".

Рішенням з'їзду постали окружні ради Амурська, Приморська та Манжурська і районові ради для Сахаліну та Камчатки. Українцям Забайкальщини пропонувалося присднатися до Далекого Сходу або до Сибіру. Вони вибрали Далекий Схід.

На чолі всього українського руху став спеціяльний комітет з трьох осіб, який мав підготовити третій з'їзд для створення центрального органу, який пізніше й постав під назвою Далеко-Східньої Ради та її виконавчого органу — Далеко-Східнього Українського Секретаріяту.

Болюча справа українського шкільництва реалізувалась дуже помалу, бо місцева адміністрація активно тому перешкоджала, і тільки в часи існування Далеко-Східньої Республіки, під керівництвом міністерства для українських справ, цю справу розв'язано позитивно. Після остаточного опанування Далекого Сходу, себто всієї території Зеленої України та Забайкальщини большевики залишили ці школи і затвердили плян, розроблений ще в часи ДВ-Республіки, тобто плян повної українізації адміністративного апарату в десяти районах Приморщини та чотирьох районах Амурщини. За часів М. Скрипника Далекий Схід діставав не тільки підручники та книжка в українській мові, але й український персонал. Тоді ж в Хабаровську виходив щоденник — „Соціялістична Перебудова".

В 40-ву річницю великого зриву українських мас Зеленої України та Сибіру можна зробити кілька висновків. Перший і головний — українська маса, не зважаючи на віддаленість від батьківщини, почувала свій кровний зв'язок з нею, виявила до неї велику льояльність і вислала в Україну чимало вояків, які брали участь у фронтових операціях, а пізніше у визвольних змаганнях.

Українці Західньої України, які під час війни опинилися в російському полоні, активно включилися в національний рух як на Си-біру, так і на Далекому Сході, а пізніше — в Манжурії.

Перед українцями в Азії стояли такі проблеми, як і перед їхніми земляками в Україні, зокрема, проблеми кадрів, що мали б удержувати контролю в своїх руках, розбудовувати державний апарат. Почування і настрої української селянської більшости на Зеленій Україні не були в повному розмірі виконстані через недостачу матеріяльних засобів, бо фінансово Далекий Схід завжди залежав і залежить від центру.

Українська маса на Далекому Сході була і є свідома своєї національної окремішности від пануючої адміністрації. Під час революції це виявилось дуже яскраво і раз-у-раз викликало конфлікти, зокрема після того, як прийшли туди військові сили з Уралу та Сибіру.

Сьогодні можемо з певністю говорити, що якби українці Далекого Сходу мали тоді свої добрі військові частини, які забезпечили б порядок в країні, його доля була б інша. Власне відсутність достатньої озброєної сили дала можливість москалям опанувати ситуацію.

Кінець.

НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДК

11-го січня 1958 року відбулася в Ню Йорку чергова місячна **нарада** Екзекутиви Злученого Українського Американського **Допомогового** Комітету, в приявності всіх членів Екзекутиви, і на цій нараді порішено такі справи:

1. Коляда:

Виконуючи постанову Ради Директорів і в порозумінні з Українським Конґресовим Комітетом, Екзекутива проголосила збірку Коляди на допомогово - харитативну працю ЗУАДКомітету.

На жаль, не всі організації — члени ЗУАДКомітету придержуються ухвали про призначення збірки Коляди на допомогово - харитативні цілі і переводять збірки на свої власні цілі. Екзекутива ЗУАД Комітету звертає увагу цим організаціям, що таке поступовання не є у згоді з статутом ЗУАДКомітету. Допомогова акція в Західній Европі, а під теперішню пору спеціяльно в Польщі і в Югославії вимагає значних фондів, які може дістати ЗУАДК лише від нашого громадянства.

Екзекутива складає подяку всім тим громадянам і організаціям, які вже зложили свою коляду на суспільну працю ЗУАДКомітету і звертається з гарячим апелем і проханням до всього українського громадянства прислати свою Коляду безпосередньо на адресу ЗУАДКомітету:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

2. Допомога:

В останньому періоді головна увага ЗУАДКомітету була звернена на допомогу тим українцям, які її найбільше потребують, а саме в Австрії, Польщі і Югославії.

а. Австрія:

Для Австрії признала Екзекутива допомогу в сумі $5,000. Половина з цієї суми, а саме $2,500, була вже вислана і Екзекутива дістала звідомлення про розподілення цих фондів. Це звідомлення подамо до загального відома окремо. З уваги на великі наглі потреби фондів на допомогу в Австрії, Екзикутива порішила вислати другу половину признаної суми негайно. Щоб наша допомога могла бути задовільна і систематична, потрібно, щоб збільшилися фонди ЗУАДКомітету, щоб збільшилася збірка Коляди.

б. Допомога українцям у Польщі:

Велика потреба допомоги нашим людям у Польщі. ЗУАДКомітет вже дотепер вислав 192 пакети (в тому пакети з купонами на костюми, пакети з вовняними коцами, з біллям і харчові пакети) на загальну суму 1,585 долярів. Між потребуючими у Польщі в головному поворотці із Сибіру та й вихідці із в'язниць, як теж учні і заслужені громадяни. Крім пакетів ЗУАДК вислав теж готівкою 150 дол. на закупно приборів учням в одній із українських шкіл. ЗУАДК дістає багато листів подяки. Один із наших священиків подав у листі, що, не маючи змоги інакше віддячитись, він відправив Богослуження за всіх тих, які своїми датками причинились для допомоги. Крім допомоги пакетами ЗУАДКомітет робить заходи для переведення допомоги теж медикаментами і посилками одежі, стараючись дістати звільнення від оплат мита. В цю акцію допомоги нашим людям у Польщі повинні включитися найширші кола. Якщо хтось має знайомих, чи рідних у Польщі і бажав би для них допомоги, тоді просимо про це повідомити канцелярію ЗУАДКомітету.

в. Допомога в Югославії:

Допомогу в Югославії переводить ЗУАДК за посередництвом КАРЕ. Вже в цьому місяці вислано 15 пакетів з харчами по 10 дол. кожний. Рівночасно треба подбати про допомогу втікачам із Югославії, які є в Австрії. В Австрії є велике число втікачів із Югославії, а між ними українці.

г. Допомога науковцям:

Екзекутива порішила продовжувати допомогу українським науковим установам, як Науковому Товариству в Сарселі, Українському Вільному Університетові і Українському Технічно - Господарському Інститутові в Мюнхені. Ця допомога залежна виключно від збірок і наше громадянство повинно спеціяльно мати на увазі потреби в цій ділянці. Проректор Українського Вільного Університету проф. д-р Іван Мірчук у своєму листі до ЗУАДКомітету з дня 2-го січня 1958 р. пише:

„Передовсім дозвольте подякувати за вислови Вашої Дирекційної Ради ЗУАДКомітету до нашої високої школи. Довголітня опіка ЗУАДКомітету найбільше потребуючим і немічним членам нашого професорського складу є для цього незаперечним фактом. Ми розуміємо важливість допомогової акції ЗУАДКомітету і готові підтримати її перед українським громадянством. В тому напрямку Сенат УВУ порішив опублікувати в пресі відповідне становище до діяльности Комітету, щоб таким чином бодай частково допомогти Вам в успішному продовжуванні Вашої праці, з якої обильно користали тисячі українських скитальців на протязі більше, як десяти років."

Теж від Управи Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині прийшов лист до Управи ЗУАДКомітету такого змісту:

„З нагоди свят Різдва Христового і Нового Року, просимо Вас ласкаво прийняти від Головної Ради і Головної Управи Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині щиросердечні побажання всього найліпшого. Хай Всемогучий додасть Вам сил і витривалости провадити вашу тяжку і відповідальну працю і благословить усім Вашим починам на добро і славу цілої нашої української спільноти.

З висловами правдивої до Вас пошани: проф. Юрій Студинський, голова, Антін Мельник, генеральний секретар".

ґ. Індивідуальна допомога:

Екзекутива порішила теж дати одноразову грошеву допомогу 11 особам, заслуженим працівникам, які знайшлися в трудних життєвих обставинах на еміґрації.

3. Загальні Збори:

Виконуючи доручення Дирекційної Ради ЗУАДКомітету, Екзекутива **порішила** скликати Загальні Збори ЗУАДКомітету на суботу, і неділю, 27 і 28 вересня 1958 року до Филаделфії. Ближчі інформації про Збори будуть своєчасно проголошені.

4. Статутова Комісія:

Екзекутива теж вибрала Статутову Комісію, якої завданням є переглянути Статут і увести поправки. У склад Статутової Комісії увійшли: д-р Володимир Ґалан, д-р Матвій Стахів, адв. Михайло Пізнак і ред. Василь Мудрий.

Екзекутива **постановила** теж звернутись із закликом до всього нашого громадянства прийти з поміччю в справі допомоги ЗУАДКомітету, зокрема для наших людей у Польщі і Югославії. Проситься складати членські внески і пожертви на вище подану адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Д-р Степан Горак

Апель до серць і розуму

Немає сумніву в тому, що основним завданням української спільноти в Америці є здобування все нових позицій, з яких можна було б якнайбільше успішно ширити правду про Україну. На тому кінчається всіляка дальша дискусія і зайва балачка, а починається консеквентна праця. Одним з найважливіших відтинків у системі наших завдань є, в нашому випадку, американські університети. До вже здобутих позицій належать виклади української мови і українїстики взагалі у Вейн Стейт Юніверсіті в Дітройті, який на сьогодні є одним з найбільших у ЗДА із загальною кількістю студентів понад 20,000. Тут же за загальним підрахунком студіює приблизно 80 українців або осіб українського походження, і трагічність нашої української дійсности, яка в нескінченність порушується між балакунством і вибухами солом'яного вогню, стає наявною тоді, коли ствердимо, що в останньому семестрі зголосилося на виклади української мови всього 4 студенти! Вистарчальна дійсність для того, щоб інші співмешканці цієї країни скептично ставилися до українства взагалі. Український студент в ЗДА не потребує боятися довгих реченців тюремного ув'язнення за науку українознавства, навпаки — одержує т. зв. кредити за предмет, а у випадку Вейн Юніверсіті ще й стипендію від Українсько- Американської Культурної Фундації, яка дуже поважно ставиться до своїх завдань допомоги студіюючій укрїнській молоді. Скільки безвідповідальности і доказів на нашу „зацофаність" вміщається в такій поведінці наших студентів, а за тим і в українських родинах! **Навіщо** всі декламації, як дійсність це все заперечує!

У наступному семестрі (лютий 1958 р.) Вейн Стейт Юніверсіті дає курс викладів про українську культуру, і тому вже сьогодні закликаємо студентів та родичів піддержати заходи людей, які мають добру волю працювати в тій ділянці. Нехай на ті виклади запишеться кожний студент і тоді не тільки матимемо сталі виклади української мови але й створимо Український Інститут при Вейн Юніверсіті як одинокий в ЗДА. Для цього є всі дані і вже певна підготова відбувається.

Чи знає українська суспільність про те, що виклади вірменської мови стало відвідує більше як 20 студентів!

Де є усі українські організації міста Дітройту в числі 72!!? Де поховалися всі ті що претендують на суспільно-політичне керівництво? Віримо, що цей заклик до українських серць і розуму таки не останеться без відгуку.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

ВОЛОДИМИР ЦІСИК І РОМАН САВИЦЬКИЙ В ҐРІФФІТ АВДІТОРІЮМ

Концерт В. Цісика і Р. Савицького викликав справжнє захоплення серед української публіки Нюарку. І, хоч тієї публіки не було забагато, всеж таки зауважуємо вже менше ізоляції і байдужности нашої суспільности до культурних змагань наших мистців. Скільки ідеалізму і вкладу праці вимагає підготовка такої поважної концертової програми! Якщо ми є музикальним народом, то чи не варто б більше поінтересуватися нашими творчими і відтворчими мистцями і піддержати їх в боротьбі за справжнє мистецтво?

В першій частині програми того концерту чули ми сонату Г. Форе, яку він написав під сильним впливом Цезара Франка. Цей розспіваний, поліфонічний твір був виконаний нашими мистцями емоціонально, з розмахом і ентузіязмом, що перенеслося на публіку і відразу створило настрій високомистецької імпрези. — В знаному скрипковому концерті П. Чайковського, Р. Савицький темпераментно заступав оркестру в фортепіяні і тим дав можність В. Цісикові розвинути повний тон скрипки, задемонструвати свою віртуозність і виразити душу композитора з притаманними їй яркими контрастовими настроями.

Після перерви почули ми твори наших двох композиторів, які належать до найкращих українських сучасних **творців**. „Станца" В. Груина це незвичайно субтельний твір, який провадить нас своїми „неземськими" гармоніями у метафізичні сфери. — М. Фоменко є більш приступний для загальної публіки. Він щирий, безпосередній ромaтик, що в своїй сюїті специфічним ритмом і оригінальною мелодикою вмів передати нам світ, повний дитячої фантазії. Оба наші композитори виказують високе знання скрипкової і фортепіянової фактури. Наша публіка прийняла особливо тепло виконання українських творів, розуміючи інтенції наших виконавців: відтворити українські композиції з високим мистецьким запалом і тим заохотити їх до дальшої творчої праці.

„Паван" Равеля був відіграний в імпресіоністичному стилі, а „**Гаванез**" зі справжнім еспанським кольоритом.

Вдячна публіка домагалася наддатків.

Дарія Гординська Каранович

Вигляди для інвесторів в 1958 р.

Короткотривалі економічні знижки повторяються в Америці досить регулярно. Були вони в 1949 р., в 1954 р., і переживаємо її тепер. Попередні знижки не тривали довго, всього по 6—9 місяців. Всі познаки вказують на те, що теперішня знижка повинна б закінчитися десь при кінці весни. Є різні теорії, які пояснюють ці короткотривалі затримки, але всі твердять однозгідно, що психологічний фактор був і є найважніший. **Справа полягає в тому, що по якомусь часі гуртівники, а** також дрібні продавці, мають забагато товарів на складі і тому хочуть зменшити інвентар. Ясно, що під час зменшення інвентарів продуценти дістають менші замовлення, і тому мусять менше виробляти, отже мусять тимчасово звільнити робітників. Скоро інвентар продавців зменшився до мінімуму, замовлення в продуцентів раптово збільшуються, продукція підвищується і знижка закінчена.

Можливо, ба навіть правдоподібно, що теперішня знижка значно скоротиться з огляду на дуже важний і експльозивний чинник: перегони в озброєнні. Останні наукові досягнення СССР значно вплинули на хід думок і заміри новозібраного Конгресу. Всі познаки вказують на те, що Конгрес не тільки дасть дозвіл на ті видатки на зброєння, що їх запроєктував уряд Айзенгавера, але візьме ініціятиву в свої руки і вимагатиме, щоб уряд зробив більш, ніж тепер плянує. Це значить, що витрати на зброєння значно збільшаться. Ці настрої Конгресу зрозумів Президент, і, протягом кількох годин після того, як новий Конгрес почав працю, Айзенгавер поставив вимогу, щоб до біжучого бюджету додати 1,25 більйона дол. на додаткові видатки для летунства і ракет. Конгрес обіцяв застановитися над цією вимогою президента.

Добре поінформовані кола твердять, що цьогорічні видатки на озброєння будуть більші як будьколи. Це все вказує на те, що теперішня „мала" депресія буде значно скорочена збільшеною діяльністю в ділянці оборони. Говорять, що відома фірма будови літаків Ріпаблік Авіейшен на Лон Айленді має незабаром покликати назад до праці всіх працівників, які були звільнені кілька місяців тому.

Який вплив будуть мати ці події на курс акцій і інших цінних паперів? Чого може інвестор сподіватися в 1958 році? Це є питання, якими багато читачів „Свободи" напевно цікавляться. Курс акцій на біржі — це безперечно найкращий господарський барометер. В серпні м. р. біржа вже передбачувала, що наближається знижка і курс акцій і цінних паперів почав падати. Це зменшення цін акцій продовжувалося аж до грудня, і за той час пересічний курс акцій впав на 22%. Немає сумніву, що такий спад вартости акцій не був приємним для тих інвесторів, які купили акції по їх найвищій ціні (курсі), але натомісць не означав майже нічого для тих, які заінвестували в роках 1951-53, бо від того часу аж до липня м. р. ціни акцій пішли вгору 170%, отже останній спад цін тільки зменшив їх паперові зиски. 1958 рік приніс зміну на біржі, і в першому тижні січня курс акцій знову значно підскочив, додаючи коло 9 більйонів долярів до їх вартости. На думку майже всіх фінансових спеціялістів, це був переломовий пункт, і відтепер загальний напрям курсу акцій буде вгору. В 1957 р. загальна вартість американської продукції в найширшому розумінні цього слова була 435 більйонів дол. Нешенел Секюрітіс енд Рісерч Корпорейшен передбачає, що вартість амер. продукції в 1958 р. буде 438 більйонів долярів, з поважними виглядами на добрі дивіденди.

Аналізуючи теперішній стан цін на біржі, стає ясним, що інвестор має перед собою дуже цікаві можливості. Протягом найближчих місяців інвестор матиме нагоду інвестувати на дуже добрих умовах і не один викаже поважний заробіток у відносно короткому часі. Протягом останніх 100 років зріст американської індустрії не припинився і далі продовжуватиметься. Інвестори, які купили акції по найвищій ціні, матимуть незадовго усміх на устах, але усміх тих, які заінвестують в найближчому часі, буде набагато щиріший. Промине шмат часу, заки така нагода появиться знову.

Потенційні інвестори повинні одначе мати на увазі одне: наукові досягнення протягом останніх місяців, зокрема в ділянці ракетних стрілен, можуть і правдоподібно будуть мати кольосальний вплив на розріст деяких підприємств. Самозрозуміло, що ціни (курс) акцій цих компаній будуть значно скоріше йти вгору, чим ціни інших акцій, як ми це зрештою бачили в першому тижні січня ц. р. Вибрати з-поміж великої кількости акцій на біржі якраз ті, про які вище згадували, є, без сумніву, не легке завдання, бо до цього потрібно відповідних і вичерпних джерел інформацій, а ці, за незначними вийнятками, не є доступні пересічному інвесторові. Добрим виходом з цієї ситуації є так звані Інвестиційні Фонди. Фінансові спеціялісти Інв. Ф-дів мають необмежений запас фінансів і інформаційних джерел. Тому, що ці спеціялісти докладно слідкують і аналізують з дня на день економічні і політичні фактори та їх можливий вплив на біржу, їхній вибір акцій для Інв. Ф-дів є докладніший і акуратніший, чим вибір пересічного інвестора. Крім того, інвестиція, яка є розділена на 50—60 різних акцій, зменшує риск до мінімуму в порівнянні з інвестицією в 2-х чи 3-х родах акцій.

Реасумуючи все вище сказане, приходимо до висновку, що всі ті, які думали і застановлялися над інвестицією в акціях американських підприємств, повинні це зробити в найкоротшому часі, щоб тим самим скористати з коньюнктури, яка надходить.

М. Кучма.

Повідомлення НТШ у справі англомовного збірника про Львів

Редакційна Колегія повідомляє заінтересованих, що досі отримала шість замовлених праць для Збірника, а саме: проф. Ярослава Пастернака „Львів на світанку історії", проф. Володимира Радзикевича „Львів осередком культурного життя поміж двома світовими війнами", проф. д-ра Володимира Січинського „Архітектура і мистецтво Львова", проф. д-ра Григора Лужницького „Культурне життя Львова 1848-1918 рр.", проф. Мирона Заклинського „Листопадовий переворот і львівські бої" та дир. Володимира Дорошенка „Вияви українського соборництва в світлі взаємин між Великою Україною й Галичиною". Праці ці передано до перекладу на англійську мову.

Крім того поширено об'єм та тематику Збірника, присвятивши окрему увагу розвоєві шкільництва та взаємовідносинам між Закарпатською Україною і Львовом.

Решта статтей є ще в опрацюванні у пп. Авторів і Редакційна Колегія надіється закінчити редакційну працю в першій половині ц. р.

Всякі запити, замовлення та ін. прохаємо слати на адресу:

Shevchenko Scientific Society
302-304 West 13th Street
New York 14, N. Y., U.S.A.

Редакційна Колегія

Рада Резервових Банків зменшила дисконтову ставку із 3% на 2 і ¾%

Ню Йорк. — Рада Резервових Банків апробувала дня 21 січня ц. р. обниження дисконтової ставки з 3% на 2 і ¾ здійснене Федеральним Резервовим Банком у Филаделфії. Цей захід є частиною ширшої акції, спрямованої на протидіяння існуючій економічній затримці і він дає можливість членам банку одержувати більше грошей і впливає на обниження процентових рат при короткореченцевих позичках. Безпосередньо за почином филаделфійського Резервового Банку теж і найбільший нюйоркський Чейз Мангеттен Банк обнизив свою упривілейовану позичкову ставку із 4 і пів до 4 процентів. Таку ставку одержують найбільші й наздібніші з платного огляду банкові клієнти. Для звичайних позичальників ця ставка є багато вищою. В господарських колах звертають увагу, що здійснено обниження дисконтової ставки негайно після виступу президента Айзенгавера, в якому він поставився дуже критично до політики Федеральної Резервової Ради, зокрема до затискування нею грошових кредитів. Ініціятиву Федеральної Ради Резервових Банків вважають дуже реалістичною і дуже корисною в сучасній ситуації. З признанням прийняли цю ініціятиву теж представники уряду, зокрема департамент скарбу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер", Відд. 430, повідомляє своїх членів, що побір вкладок за січень відбудеться в неділю 26 січня 1958, в Укр. Клюбі, 847 Н. Френклин вул., від години 11.30 до 1.30 по пол., і в понеділок, 27 січня 1958, в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул., від год. 7 до 9 веч. Просимо всіх членів прибути і вирівняти залеглості. — Управа.

ОЛИФАНТ, ПА. — Т-во „Згода", Відд. 406, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 26 січня, зараз по Великій Службі Божій, в парохіяльній залі при Рівер Стр. Просимо прибути, бо є важні справи до вирішення, як також буде вибір делеґатів на Конвенцію УНСоюзу. Ваша присутність конечна. — Г. Костик, предс., А. Тарас, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Річні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 299, відбудуться в неділю 26 січня, о год. 2.30 по пол., в Й. Грічко Пост при 29 Клемо Стр. Проситься членів обов'язково прийти на ці збори, бо буде вибір нової управи на 1958 рік. На зборах буде збірка вкладок. — С. Сидорович, секр.

Демократи не хочуть відповідати на закиди, висловлені Адамсом

Вашингтон. — Провідник демократів у Сенаті сен. Линдон Б. Джансон з Тексасу порадив своїм співпартійцям зіґнорувати всі атаки на демократичну партію, поведені востаннє представниками Білого Дому, зокрема асистентом Президента Шерманом Адамсом, який у своїй промові у Міннеаполісі обвинувачував демократів не тільки за поразку в Перл Гарборі і за невдачі на Кореї і в Китаю, але теж і за відставання в рекетній ділянці. На думку Джансона виступ Адамса має на меті спровокувати демократів на політичну дебату і з другого боку знецінити їх готовість співпрацювати з урядом в ділянці продукції далекосяжних ракет і нових родів озброєння. Наймудріше не звертати уваги на такі напади і працювати в Конґресі спокійно й об'єктивно для здійснення оборонних конечностей і вимог. Так само не мають бажання продовжувати започатковану Адамсом дискусію республіканські конґресмени і сенатори.

● **Командування американської фльоти** вирішило замкнути на найближчих 14 місяців чотири летунські стації, вдержувані для фльоти і морської піхоти. З допомогою цього заходу можна буде мати 8 мільйонів долярів заощадження на рік. У зв'язку з цим звільнять із праці 1,100 цивільних службовців, а 7,000 вояків перейде до виконування інших завдань.

Посмертні Згадки

ГЕОДОР БУНЬКО, довголітній член Бр. св. Петра і Павла, Відд. 254 УНСоюзу в Ню Брітейн, Конн., помер 19 січня 1958 р., проживши 70 років. Покійний був довголітнім рекорд. секретарем місцевого Відділу, як також через 20 літ належав до УНСоюзу. Полишив у смутку дружину Анастазію, двох синів і дві доньки. Похорон відбувся в середу з місцевої правосл. церкви і похований на місцевім укр. цвинтарі. Члени Бр. віддали Покійному останню пошану, несли його домовину до церкви і на цвинтар. — В. И. П.!

В. Романишин, секр.

ТЕОДОР БУРБАН, довголітній член Тов. „Любов", Відд. 370 в Ню Гейвен, Конн., помер 1-го грудня 1957 р., в 63 році життя. Покійний народився в селі Новосілка, Заліщики, Західна Україна. Полишив в смутку дружину Францішку, п'ятьох синів: Івана, Стефана, Николу, Володимира, Даниїла і одну замужну доньку Верджінію. Похорон відбувся 6 грудня з похоронного заведення, а потім на цвинтар в Бренфорд, при участі родини та знайомих. В. И. П.!

Василь Гіна, секр.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

Вступайте в члени УНСоюзу

• РОЗШУКИ •

Пошукую
Василь Роман пошукує СТЕФАНА РОМАНА і стрийка ІВАНА РОМАНА, що були у Німеччині.
Хто знав би щонебудь про них, прошу написати на адресу:
Wasyl ROMAN
360 4th Street
Troy, N. Y.
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

ПОШУКУЮ Петра Лозюка із села Яворів, повіт Турка над Стриєм. Маю відомість із його села. Прошу писати до Nicholas Kanazewich, 55 Virginia Ave., Johnson City, N. Y.

Пошукую дочку ТАМАРУ ШУЛІКОВСЬКУ, бувшу студентку медицини, народжену в Підгайцях (Волинь) 6. березня 1923 р. Правдоподібно проживає в околицях Ню Йорку. Хто знав би про її місце перебування, прошу писати на адресу: **Микола Шуліковський, 173a New Works Rd., Low Moor, Bradford, York's, Gr. Britain.**

Пошукую ІВАНА НАГОРНЯКА, маю для нього вістку зі старого краю. Іван Нагорняк походить з Городенського повіту, село Торговиця. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситись на таку адресу: M. Wyshynski, 538 W. Wrightwood Ave., Chicago 14, Ill.

Пошукую стрийового сина Василя Мосіорчука, з с. Завій, пов. Калуш, та рідних і знайомих. Прошу писати на адресу: Dmyter Mosiurchak, 8778 160th St., Jamaica 32, N. Y.

Пошукуємо ІВАНА СТАТКЕВИЧА, село Коросно, повіт Добромиль, Галичина. Працював в Німеччині, місті Дортмунд, хто знає про нього прошу писати на адресу: I. Suchodolski, 75 West Street, Spring Valley, N. Y.

МОСКАЛЕВА ПАРАНЯ пошукує рідних і знайомих з с. Княжалука, повіт Долина. Хто був би з того села, прошу голоситись: P. Mosiurchak, 8778 160th Street, Jamaica 32, N. Y.

Пошукую стрийка ДМИТРА БАТІГ із села Чорна, коло Устрік Долішних, повіт Лісько, виїхав до Америки перед Першою Світовою Війною. Місцевості точно не знаю. Правдоподібно мав би перебувати в Ню Йорку. Хто знав би про нього або він сам прошу написати на мою адресу: Ewa Zozulak, 1411 Cherry St., Baltimore 26, Md.

ТАРЗАН, ч. 4000. Захоплений силою.

Тарзан боровся проти бестій-людей із дикою лютістю...

Але швидко його перемогли самою тільки чисельною перевагою, і він не витримав по-руч із своїми компаньйонами!